

REGIONALNA ENERGETSKA AGENCIJA
NORTH-WEST CROATIA
SJEVEROZAPADNE HRVATSKE
REGIONAL ENERGY AGENCY

Blok IV

Uredbe EU o trgovini drvetom

Sertifikacija šuma i lanac snabdevanja

Sertifikacija proizvoda

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

Sadržaj

1. Uvod.....	3
2. Uredbe EU o trgovini drvetom.....	4
3. Termini u trgovini drvetom na teritoriji EU.....	5
4. Due Dilligence.....	6
5. Sertifikacija.....	8
6. Organizacije za sertifikaciju gazdovanja šumama i lanca snabdevanja.....	10
7. FSC Savet za gazdovanje šumama.....	11
8. PEFC program za prihvatanje šema šumske sertifikacije.....	13
9. Sertifikacija lanca snabdevanja FSC/PEFC.....	15
10. Prednost sertifikacije.....	16
11. Standardi za čvrsta goriva.....	17
12. Standardi za pelet.....	18
13. Koristi od standarda kvaliteta.....	19
14. Zaključak.....	20

1. Uvod

Drvo predstavlja uslovno obnovljivi izvor energije.

Potrebno je obezbediti gazdovanje šumom na održiv način kako bi drvo bilo obnovljiv izvor energije.

Koji su pokazatelji održivog gazdovanja šumama?

EU je usvojila uredbe kojim se definišu standardi održivog gazdovanja šumama i trgovine drvetom i proizvodima od drveta.

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

2. Uredbe EU o trgovini drvetom

Uredbama Komisije EU br. 995/2010; 363/2012; 607/2012; 3/2013 utvrđuju se obaveze operatera koji na tržište EU stavljaju u promet drvo i proizvode od drveta.

Akcent u uredbi je na zabrani trgovine ilegalno posećenim drvetom i proizvodima od takvog drveta na tržištu EU.

Naknadno je uz pomoć odbora za FLEGT donesen dokument koji pruža objašnjenje o pojedinim aspektima Uredbe EU o drvetu.

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

3. Termini u trgovini drvetom na teritoriji EU

- **Operater** – stavlja u promet drvo i proizvode od drveta **po prvi put** na **tržište EU**, bilo radi distribucije ili upotrebe u okviru poslovne delatnosti, odn. nastupa u svojstvu uvoznika pri carinjenju za drvo posečeno van granica EU.
- **Tržište EU** – drvo mora biti fizički prisutno u EU, ili da bude tu posečeno ili uvezeno i ocarinjeno za slobodan promet.
- **Po prvi put** - koncept stavljanja u promet odnosi se na svaki pojedinačni proizvod.
- **U okviru poslovne delatnosti** – radi obrade ili distribucije poslovnim ili neposlovnim korisnicima, ili radi korišćenja u okviru sopstvene delatnosti.

4. Due Dilligence

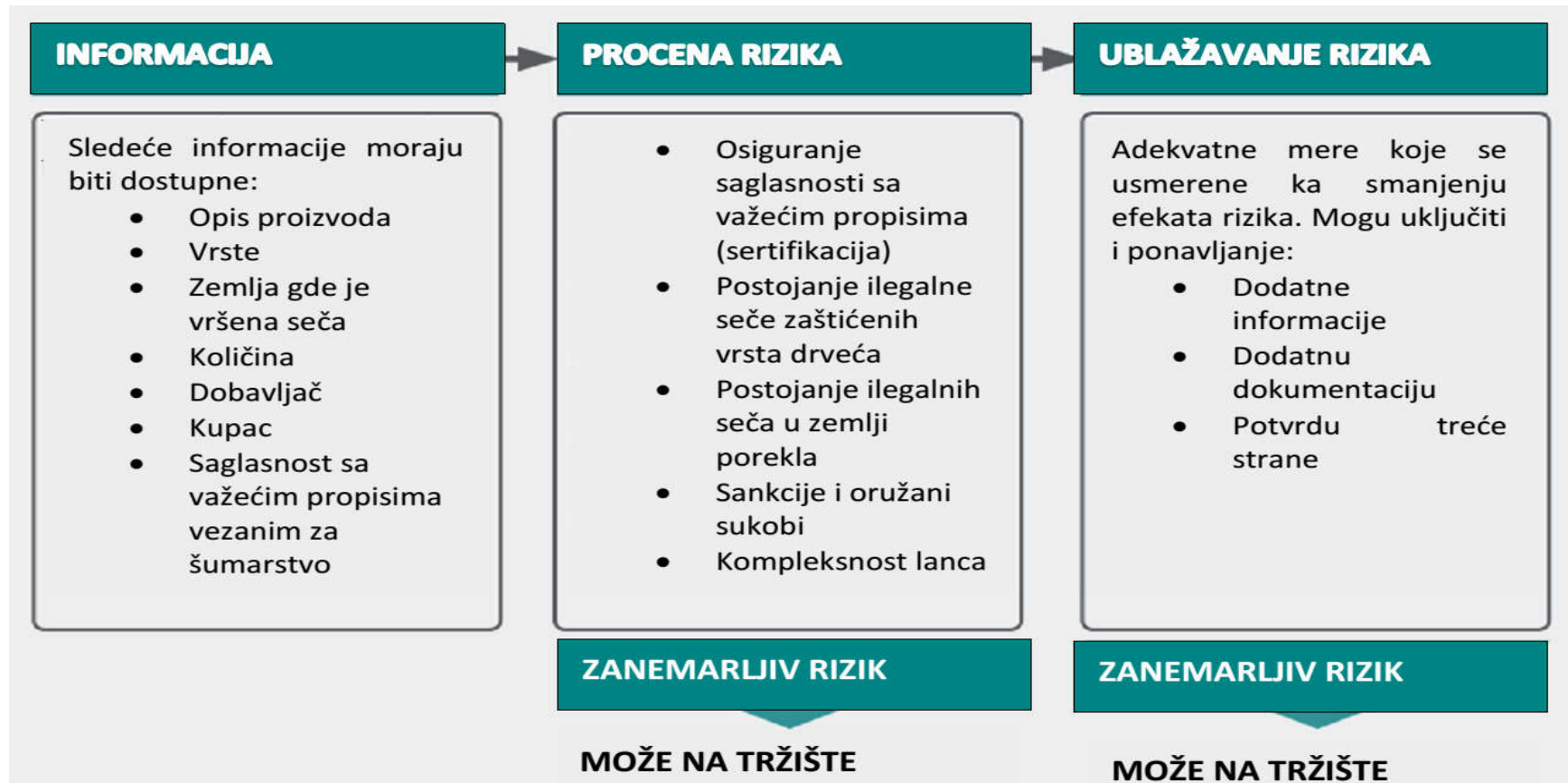
Uredbe EU postavljaj zahteve pred operatera u cilju suzbijanja trgovine ilegalno posećenim drvetom.

Operateri moraju da osiguraju due delligence, tj. mogućnost praćenja drveta kroz lanac snabdevanja od trenutka seče do kupovine.

Od operatera se zahteva da prikupi informacije o drvetu i proizvodima od drveta i njihovim isporučiocima kako bi se obavila kompletna procena rizika.

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

Kako bi se potvrdila dobra praksa u šumarstvu u postupku procene rizika može koristiti **sertifikacija** ili drugi verifikacioni sistemi trećih osoba koji uključuju verifikaciju usklađenosti sa primenjivim zakonskim okvirima.

5. Sertifikacija

Akteri u postupku sertifikacije:

- Organizacija za sertifikaciju poseduje prava na šeme sertifikacije.
- Organizacija za akreditaciju radi akreditacije sertifikacionih tela i proverava procedure revizije.
- Sertifikaciono telo daje sertifikat kompaniji, ako sledi pravila šeme sertifikacije.

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

Standardi ističu šta je potrebno postići, moraju biti:

- 1) jasni, precizni i primenjivi,
- 2) globalno prihvatljivi, lokalno primereni,
- 3) ekonomski, socijalno i ekološki balansirani.

rezultate moguće ponoviti.

Sertifikacija je proces provere primene

Proces sprovode sertifikaciona tela:

- 1) tehnički osposobljena,
- 2) ekonomski nezavisna
- 3 koriste dokumentovane procedure čije je

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

6. Organizacije za sertifikaciju gazdovanja šumama i lanca snabdevanja

Dve organizacije čije su šeme za sertifikovanje gazdovanja šumama na održiv način najzastupljenije:

- FSC (Forest Stewardship council), savet za gazdovanje šumama.
- PEFC (Programme for Endorsement of Forest Certification Schemes), program za prihvatanje šema šumske sertifikacije.

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

7. FSC (Forest Stewardship Council) savet za gazdovanje šumama

- Osnovan 1994. od strane nevladinog sektora drvoprerađivačke industrije i prodavaca.
- Sedište: Bonn, Nemačka.
- Razvijeni su FSC principi i kriterijumi.
- Članstvo u organizaciji moguće za sve sem za Vlade.
- Prisutni u 80 zemalja.
- Prednost ovoj šemi daju većina NVO i pojedini delovi tržišta.

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

10 Principa FSC-a

1. Usaglašenost sa zakonima i FSC principima.
2. Vlasnička i korisnička prava koja su jasno definisana i dokumentovana.
3. Zakonska prava starosedelaca da upravljaju svojom zemljom.
4. Socijalno i ekonomsko blagostanje šumarskih radnika i unapređenje lokalnih zajednica.
5. Mnogobrojni šumski proizvodi treba da se koriste na efikasan način.
6. Biološka raznovrsnost i ostale povezane vrednosti treba da budu sačuvane.
7. Ciljevi upravnog odbora i sredstva za postizanje istih moraju biti jasno navedeni.
8. Treba da se obavlja monitoring šume i nadzor aktivnosti upravljanja šumom.
9. Održavanje zaštitnih funkcija šuma.
10. Šumskim plantažama će se gazdovati na održiv način, one imaju za cilj da umanje pritisak na prirodne šume kao i da promovišu obnavljanje i zaštitu prirodnih šuma .

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

8. PEFC (Programme for Endorsement of Forest Certification Schemes) program za prihvatanje šema šumske sertifikacije

- Osnovan 1999. od strane udruženja malih vlasnika privatnih šuma.
- Sedište: Ženeva, Švajcarska.
- Razvijeni su PEFC standardi za upravljanje šumama.
- Omogućava mehanizam za uzajamno priznavanje nacionalnih sertifikacionih šema.
- Članstvo u organizaciji otvoreno za nacionalne sertifikacione šeme i neke asocijacije.
- Ima 40 nacionalnih članova i 36 priznatih nacionalnih šema.

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

7 Principa PEFC-a

1. Održavanje i povećanje šumskih resursa i njihovog doprinosa globalnim ciklusima kruženja ugljenika.
2. Održavanje šumskih ekosistema zdravim i vitalnim.
3. Održavanje i unapređenje proizvodnih funkcija šume (drvo i ostali šumski proizvodi).
4. Održavanje zaštita i unapređenje biodiverziteta i šumskih ekosistema.
5. Održavanje i unapređenje zaštitnih funkcija šume (prvenstveno zemljišta i vode).
6. Održavanje ostalih socio - ekonomskih funkcija šume.
7. Usklađivanje sa zakonskim obavezama.

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

9. Sertifikacija lanca snabdevanja FSC/PEFC

- Oba sertifikaciona sistema razvila su standarde za korišćenja loga i individualne lance snabdevanja.
- Standardi za sertifikaciju lanca snabdevanja primenjivi su globalno za sve tipove kompanija.
- Standardi su fokusirani na praćenje sertifikovanih materijala.
- Oba sistema imaju jasna pravila za kontrolu snabdevača, kupovine, materijala, prodaje, korišćenja loga.
- Oba sistema ne dozvoljavaju materijale iz neproverenih izvora.
- Svaka kompanija u lancu snabdevanja mora biti sertifikovana.
- Sertifikovana kompanija prima individualni sertifikacioni broj i individualni broj loga.

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

10. Prednosti sertifikacije

- Zadovoljava zahteve postojećih kupaca.
- Omogućava pristup novim tržištima.
- Promoviše pozitivan imidž preduzeća.
- Odgovorno korišćenje sirovina.
- Unapređuje procedure upravljanja unutar preduzeća.

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

11. Standardi za čvrsta goriva

- Međunarodni standardi kvaliteta čvrstih biogoriva su nedavno razvijeni i objavljeni 2014. Zato su sada na snazi i koriste se u industriji u različitoj meri u zavisnosti od goriva i zemlje. Ovi međunarodni standardi o kvalitetu su usvojeni u nacionalnim standardima u svim zemljama EU i Srbiji.
- Najpoznatiji standardi za čvrsta goriva su ISO 17225 – serija i EN standard 15234 serija, u kojima se opisuju generalni i detaljni zahtevi za čvrsta goriva.

12. Standardi za pelet

- EnPlus pelet, pored toga što propisuje kriterijume u pogledu kvaliteta koje pelet mora da zadovolji, sve kompanije u lancu snabdevanja moraju da budu sertifikovane ukoliko prodaju pelet u rinfuzi.
- DINplus pelet se može prodavati i ako nije sertifikovan od strane DINCerto i to kao DIN-potvrđeno preduzeće za logistiku peletom u okviru lanca snabdevanja.

13. Koristi od standarda kvaliteta

- Jasno definisanje kvaliteta koje je transparentnije u odnosu na konkurenciju.
- Jasan opis proizvoda na standardizovan način.
- Standardizovane mere koje čine učesnike na tržištu uporedivim.
- Standardizovan sistem osiguranja kvaliteta.

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

14. Zaključak

Za sve preduzetnike i preduzeća koja imaju nameru da se ozbiljno bave proizvodnjom i prodajom drveta ili proizvoda od drveta, sa namerom da svoje proizvode plasiraju na tržište EL sertifikacija se nameće kao logičan korak u poslovanju.

Sertifikacijom se tržištu saopštava da je održivost u proizvodnji drveta i sortimenata od drveta bitna za preduzeće.

Standardizacijom drveta i proizvoda od drveta, kupac može da bude siguran u kvalitet proizvoda.

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994

HVALA NA PAŽNJI

Ratko Todorović dipl. Ing šumarstva, e-mail: ratko.todorovic@gmail.com

BioRES projekat finansiran je od strane Horizon 2020 programa za istraživanje i inovacije po ugovoru Br. 645994